

Sicklaön 38:19 Bageriet på Kvarnholmen

Tekniskt utlåtande beträffande planerade tegelåtgärder i torn

2015-09-16

Bakgrund

mt Restaurering AB har på uppdrag av Oscar Properties gjort en teknisk utredning beträffande murverk av tegel på Bageriet, Sicklaön 38:19 på Kvarnholmen. Oscar Properties avser att demontera övre delar av fastighetens tornfasad för att kunna riva innanförliggande betongsilo och därefter uppföra en ny bjälklags- och murverkskonstruktion. Demonteringen skulle omfatta fasadpartiet från halva plan 8 upp till tak (plan 14); ett fasadparti om ca 18 meters höjd. Avsikten är att det nya murverket ska uppföras som halvtstens utfackningsväggar med återanvändande av demonterat tegel i förband mm likt befintlig fasad men med ett antal nya fönsteröppningar. Då fastigheten har ett rivningsförbud har Nacka kommun efterfrågat ett utlåtande ifall detta upplägg bedöms vara tekniskt möjligt att genomföra.

Tornets tegelmurverk

Hela tornet är murat i normaltegel med dimensionerna 250 x 120 x 70mm. Tegelstenarna varierar något i storlek, uppskattad tolerans är ungefär +-4mm vilket gör att tegeldimensionen motsvarar äldre beteckningar 10" eller 2,5" tegel. Både massivt tegel och 19-hålstegel har använts. Teglet varierar något i kulör mellan röd och rödbrunt. Tegelytan är strukturerad, sannolikt sandad vilket inte nödvändigtvis motsvarar dagens beteckning av sandad yta.

Murverket är murat i ett beklädnadsförband i form av munkförband med regelrätt springande kopp. Detta motsvarar ca 150 tegel per m² vid 1,5 stensmur och ca 100 tegel vid 1 stensmur. Antal fasadtegel per m² är ungefär 60 st. Över fönsteröppningar har murats raka valv men även enstaka tegelbalkar (av okänd konstruktion) förekommer. Fogtjockleken är bredare än normalt och varierar kraftigt med 10-25 mm breda liggfogar och 15-35 mm breda stötfogar. Tid har inte funnits att analysera murbrukets exakta styrka men det rör sig sannolikt om ett svagt hydrauliskt kalkbruk eller eventuellt ren luftkalk. Bruket har en grov ballast ca 0-8mm vilket är tekniskt optimalt vid breda fogar.

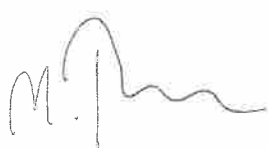
Murverkets tekniska skick

Vid platsbesök var uppskattningsvis 70% av de ytor som avses att demonteras dolda av vepor. Bedömningen av det tekniska skicket baseras på studie av murverk i marknivå samt murverk åtkomligt från det lägre takpartiet. Utifrån detta bedöms tegel och murverk i huvudsak vara i gott skick. Under takfot förekommer dock ytor med frostsprängt tegel och murbruk.

Utlåtande

Min bedömning är att det är möjligt att demontera och återanvända befintligt tegel. Om inte skick och material avviker avsevärt bakom veporna så är merparten av teglet i gott skick och vidare har murbruket egenskaper som underlättar demontering. Ett antal tegel måste kasseras av tekniska skäl men då den nya tegelytan har en mindre area än befintlig i och med nya fönsteröppningar behöver inte detta innebära att demonterat tegel inte räcker till. Skulle nytt tegel behövas är det min bedömning att det går att få fram ersättningstegel med motsvarande kulör och ytstruktur. Eftersom befintligt tegel är ganska smutsat skulle dock nytt tegel avvika något i utseende innan det smutsats, alternativt kan det patineras.

Den tilltänkta nya murverkskonstruktionen med halvtstens utfackningsväggar med en bredd om ca 21,5 meter och en höjd upp till ca 22m (7 våningar) i öst- och västfasad bedöms som relativt komplicerad. Tegelytans storlek lär kräva extra horisontella avbärningar och dilatationsfogar, olika rörelser mellan skal och stomme måste beaktas. Kramlingsmetod och hur vattenutledningen löses då skalmuren påbörjas 7 vån upp samt hur utformningen av långa raka halvtstensvalv över fönster utformas är exempel på några frågeställningar, varav några påverkar murverkets gestaltning, som behöver utredas.

Mikael Traung
mt Restaurering AB